

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей
історичної науки

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ НОВОГО І
НОВІТНЬОГО ЧАСУ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)»
Спеціальність 014 (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація 014.03 Історія
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
історії Центральної та Східної Європи і
спеціальних галузей історичної науки
Протокол № 1 від “30” серпня 2023 р

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія Центрально-Східної Європи нового і новітнього часу
Викладач (-і)	Комар Володимир Леонович, доктор історичних наук, професор Кобильник Роман Васильович, старший викладач
Контактний телефон викладача	+380676087380
Е-mail викладача	volodymyr.komar@pnu.edu.ua roman.kobylnyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю), або ж щовівторка після занять з 13.30 до 17.00 в 621 аудиторії
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Центрально-Східна Європа, від найдавнішого часу перебуває на перехресті цивілізаційних впливів між Заходом і Сходом, Північчю і Півднем, протягом усього історичного розвитку зберігає особливі риси суспільно-політичних, релігійно-етнічних, соціально-економічних та культурних відносин, що відбилися на суспільному житті і менталітеті його народів. Курс «Історія Центрально-Східної Європи нового і новітнього часу» звертає більшу увагу на регіон, у якому відбувався історичний розвиток України і українського народу, і який чинив безпосередній й опосередкований вплив на суспільну свідомість українців. З народами цієї частини континенту Україна й українці вступали у прямі контакти і взаємини, зазнавали взаємовпливів.</p> <p>«Історія Центрально-Східної Європи нового і новітнього часу» – це дисципліна, яка вивчає політичні, соціокультурні, економічні процеси в конкретних формах і просторово-часових вимірах. Важливою особливістю курсу є те, що він зорієнтований на засвоєння і застосування студентами спеціальності 014.03 – середня освіта (історія) теоретичних знань з нової історії країн Центрально-</p>	

Східної Європи, усвідомлених умінь і навичок, необхідних для роботи в навчальних закладах середньої освіти.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014 Середня освіта (Історія) з дисципліни «Історія Центрально-Східної Європи нового часу»; опанування і застосування ключових теоретико-методологічних засад і методів вивчення та інтерпретації історичного минулого регіону; формування інтегральної, загальних, фахових компетентностей, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних комплексних задач у професійній педагогічній діяльності в навчальних закладах середньої освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Цілі навчальної дисципліни - ознайомити студентів із політичною, соціально-економічною, освітньо-культурною, релігійною історією країн Центрально-Східної Європи кінця XVIII – початку XXI ст., навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання з історії Центрально-Східної Європи, порівнювати їх із історією України та загальносвітовими історичними процесами даного історичного періоду; виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблемах. Одним з головних завдань курсу є формування в молодого покоління суспільної свідомості, культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації, прагнення до самореалізації..

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність. 1К. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання, потребує інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії в основній (базовій) школі і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі. Загальні компетентності. ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, а також до використання знань у практичних ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр

соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці.

ЗК 2. Здатність отримувати і передавати професійну інформацію іноземною мовою; уміння посередницької діяльності та міжкультурного спілкування.

ЗК 4. Наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності:

ФК 1. Наявність системи знань із вітчизняної і всесвітньої історії, необхідної для роботи в навчальних закладах загальної середньої освіти.

ФК 6. Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчене, аналізувати і систематизувати, порівнювати і формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях.

ФК 12. Здатність оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні та світі, аналізувати та оцінювати проблеми у сфері освіти, визначати сприятливі умови для її прискореного інноваційного розвитку, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання суспільно важливих та особистих проблем.

Програмні результати навчання.

Програмні результати навчання (ПРН).

ПРН 1. Володіти ґрунтовними знаннями з вітчизняної і всесвітньої історії, необхідними для роботи в навчальних закладах середньої освіти.

ПРН 3. Знати термінологію та наукову періодизацію фахових предметів.

ПРН 8. Вміти аналізувати, синтезувати, порівнювати історичну інформацію, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ПРН 9. Розуміти та інтерпретувати вивчений матеріал у вербальній і невербальній формах різного обсягу й складності, дотримуючись норм української літературної норми і вимог до написання наукових та навчальних текстів.

ПРН 18. Оцінювати, пояснювати та аналізувати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні та світі, освітні проблеми, пропонувати способи їх розв'язання, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем.

5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
лекції	30		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30		
самостійна робота	30		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	014 Середня освіта (Історія)	III	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практ ичні занятт я	сам. роб.
Тема 1. Вступ до курсу. Предмет і завдання курсу.			2
Тема 2. Народи ЦСЄ в суспільно-політичних процесах початку XIX ст.			2
Тема 3. Польські землі в XIX ст – поч. XX ст.	2	2	
Тема 4. Чеські землі в XIX ст – поч. XX ст.	2	2	
Тема 5. Словацькі землі в XIX ст – поч. XX ст.	2	2	
Тема 6. Південнослов'янські землі в XIX ст – поч. XX ст.	2	2	
Тема 7. Угорське королівство в XIX ст – поч. XX ст.			2
Тема 8. Болгарія в XIX ст – поч. XX ст.	2	2	
Тема 9. Румунія в XIX ст – поч. XX ст.			2
Тема 10. Греція в XIX ст – поч. XX ст.			2
Тема 11. Албанія в XIX ст – поч. XX ст.			2
Тема 12. Народи Центрально-Східної Європи в роки Першої світової війни	2	2	
Тема 13. Польща між двома світовими війнами	2	2	
Тема 14. Чехословаччина між двома світовими війнами	2	2	

Тема 15. Болгарія між двома світовими війнами	2	2	
Тема 16. Югославія між двома світовими війнами		2	2
Тема 17. Угорщина між двома світовими війнами			2
Тема 18. Румунія між двома світовими війнами			2
Тема 19. Держави Центрально-Східної Європи в роки Другої світової війни	2	2	
Тема 20. Польща (друга пол. 40-х рр. ХХ – поч. ХХІ ст.)	2	2	
Тема 21. Чехословаччина (1945 – 1992 рр.)	2	2	
Тема 22. Чехія і Словаччина на сучасному етапі			4
Тема 23. Болгарія(друга пол. 40-х рр. ХХ – поч. ХХІ ст.)	2	2	
Тема 24. Югославія (1945 – 90 –ті рр. ХХ ст.)	2	2	
Тема 25. Балканські країни на сучасному етапі			2
Тема 26. Угорщина (друга пол. 40-х рр. ХХ – поч. ХХІ ст.)	2		
Тема 27. Румунія (друга пол. 40-х рр. ХХ – поч. ХХІ ст.)			2
Тема 28. Греція (друга пол. 40-х рр. ХХ – поч. ХХІ ст.)			2
Тема 29. Албанія (друга пол. 40-х рр. ХХ – поч. ХХІ ст.)			2
ЗАГАЛЬНА:	30	30	30

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу</p> <p>Упродовж семестру студент отримує бали за різні види робіт, які сумуються в підсумкові семестрові бали. Підсумковий семестровий бал складається з суми балів, отриманих студентом денної форми навчання за свою навчальну діяльність протягом семестру і дорівнює сумі підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття (максимально 15 балів), балу за контрольну роботу (15 балів), балу за контроль самостійної роботи (10 балів) і балу за колоквиум (10 балів) та в сукупності може складати максимального 100 балів.</p>																
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 12.5%;">Вид</th> <th style="width: 12.5%;">Поточний</th> <th style="width: 12.5%;">Контр.</th> <th style="width: 12.5%;">Колокви</th> <th style="width: 12.5%;">Індивідуальне</th> <th style="width: 12.5%;">Сума балів за</th> <th style="width: 12.5%;">Екзаме</th> <th style="width: 12.5%;">Підсумк</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>й</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>ова</td> </tr> </tbody> </table>	Вид	Поточний	Контр.	Колокви	Індивідуальне	Сума балів за	Екзаме	Підсумк		й						ова
Вид	Поточний	Контр.	Колокви	Індивідуальне	Сума балів за	Екзаме	Підсумк										
	й						ова										

	контролю	контроль	робота	іум	завдання (конспект і захист монографії тощо)	модуля ми	н	оцінка у 100-бальній шкалі
	Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	15	15	10	10	50	50	100 (50+50)

Вимоги до письмових робіт

Контрольна робота Впродовж роботи над вивченням дисципліни передбачено проведення контрольної роботи. При цьому за контрольну роботу студент може одержати 15 балів. Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки для допуску до екзамену. Контрольна робота передбачає формулювання 8 завдань:

❖ **Критерії оцінки виконання контрольної роботи**
❖ **6+2+2+1+1+1+1+1=15 балів**

Завдання	Кількість балів
1 теоретичне	6 балів
2 практичне (назвати особливості, завдання, чинники, тощо)	2 бали
3 практичне (характеристика історичного джерела)	2 бали
4 знання історичних термінів	1 бал
5 знання історичних постатей	1 бал
6 знання історико-географічних назв	1 бал
7 знання хронології	1 бал
8 знання хронології	1 бал
Разом	15 балів

Критерії до оцінки колоквиуму

	<p style="text-align: center;">Максимальна оцінка 10 балів</p> <p>Колоквіум проводиться у формі тестів. Кількість тестових питань у завданні складає 10. Кожна правильна відповідь на одне завдання тесту тест оцінюється 1 бал.</p> <p>Самостійна робота студентів</p> <p>Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з літературою, віднаходити головні, стержневі аспекти проблем, що потребують твердого засвоєння, здатності визначити свою позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій і аргументовано її обґрунтувати. Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем, написання рефератів, підготовка реферативних матеріалів з наукових публікацій по важливих проблемах даної навчальної дисципліни. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді проведення колоквіуму чи написання реферату.</p> <p>Самостійна робота студентів оцінюється в наступних діапазонах:</p> <p>Критерії оцінювання колоквіуму (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів)</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Критерії</th> <th style="text-align: right;">Бали</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>глибока, розгорнута відповідь</td> <td style="text-align: right;">9-10 балів</td> </tr> <tr> <td>правильна стисла відповідь</td> <td style="text-align: right;">7-8 балів</td> </tr> <tr> <td>поверхова відповідь</td> <td style="text-align: right;">5-6 балів</td> </tr> <tr> <td>поверхова відповідь з наявністю окремих помилок</td> <td style="text-align: right;">3-4 балів</td> </tr> <tr> <td>розкриття окремого аспекту питання</td> <td style="text-align: right;">1-2 бали</td> </tr> </tbody> </table>	Критерії	Бали	глибока, розгорнута відповідь	9-10 балів	правильна стисла відповідь	7-8 балів	поверхова відповідь	5-6 балів	поверхова відповідь з наявністю окремих помилок	3-4 балів	розкриття окремого аспекту питання	1-2 бали
Критерії	Бали												
глибока, розгорнута відповідь	9-10 балів												
правильна стисла відповідь	7-8 балів												
поверхова відповідь	5-6 балів												
поверхова відповідь з наявністю окремих помилок	3-4 балів												
розкриття окремого аспекту питання	1-2 бали												
<p>Семінарські заняття</p>	<p>У ході поточного контролю здійснюється усне та письмове опитування з тем, передбачених для семінарських занять.. Оцінювання знань на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою.</p> <p>На семінарському занятті діє такий принцип оцінювання: “5” балів – знання студента(ки) відмінні. Студент(ка) глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з</p>												

навчального курсу. Виявляє усвідомлені уміння і навички, необхідні для майбутньої роботи, вміє використовувати необхідну джерельну базу та історіографію, порівнювати, співставляти різні явища і процеси, давати вичерпний аналіз порушеної проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дослідження тощо. Володіє просторовою компетенцією, вмінням систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, історичним критичним мисленням, може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси в науковій діяльності, має синтетичне мислення та ін.

“4” бали – знання студента(ки) добрі. Студент(ка) має глибокі й повні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, здатен(на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена. Володіє понятійним апаратом, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, будує аргументацію на основі доказів. Вміє організовувати пошук, аналіз та інтерпретацію візуальних джерел, може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси в науковій діяльності, має певний рівень синтетичного мислення, застосовує оптимальну стратегію пізнавальної діяльності тощо. Однак допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.

“3” бали – знання студента(ки) задовільні. У студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (в межах 50% і навіть більше), не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і надто спрощена. Знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом досить посередньо, не вміє до кінця систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, переконливо аргументувати свою відповідь. Вміє організовувати пошук візуальних історичних джерел, але не може їх критично проаналізувати. Володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не послідовно і логічно, не завжди може пояснити причинно-наслідкові зв'язки.

	<p>“2” бали – знання студента(ки) незадовільні. У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 40%), відсутні уміння й навички, тому він (вона) не здатен(на) їх використовувати на практиці; відповідь не змістовна, в роботі є дуже суттєві помилки. Не ознайомлений(а) належним чином з історичними і культурними процесами в слов’янських землях та не дає відповіді на питання. Практично не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати джерела й історіографію з досліджуваної теми. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом, відсутня об’єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка й оцінка інших. На семінарських заняттях студенту виставляється оцінка за національною (п’ятибальною) шкалою, що є середнім арифметичним усіх отриманих оцінок, що додаються, наприклад, $4 + 5 + 4$, в сумі вийде 13, поділивши на три (кількість оцінок), вийде 4,33, тобто “добре”. Ця сума в 5-бальній шкалі переводиться в традиційну 15-бальну систему шляхом множення цієї цифри на вісім(коефіцієнт)</p>																
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Форма і терміни підсумкового контролю визначаються навчальним планом. Студент(-ка) допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 50 і більше балів</p>																
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма підсумкового контролю – екзамен.</p> <p>Екзаменаційна робота з навчальної дисципліни “Історія Центрально-Східної Європи нового і новітнього часу” передбачає формулювання 7 завдань: 2 – теоретичних, 1 – практичне (на знання джерел), 1 – практичне (на знання персоніфікованих історичних подій), 1 – знання термінів та 2–тестових.</p> <p>Критерії оцінювання завдань на екзамені (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання):</p> <table border="1" data-bbox="673 1675 1339 2069"> <thead> <tr> <th>Завдання</th> <th>Кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 теоретичне</td> <td>15 балів</td> </tr> <tr> <td>2 теоретичне</td> <td>15 балів</td> </tr> <tr> <td>3 практичне</td> <td>5 балів</td> </tr> <tr> <td>4 практичне</td> <td>5 балів</td> </tr> <tr> <td>5 знання термінів</td> <td>4 балів</td> </tr> <tr> <td>6-7 тести</td> <td>3бали</td> </tr> <tr> <td>Разом</td> <td>50 балів</td> </tr> </tbody> </table>	Завдання	Кількість балів	1 теоретичне	15 балів	2 теоретичне	15 балів	3 практичне	5 балів	4 практичне	5 балів	5 знання термінів	4 балів	6-7 тести	3бали	Разом	50 балів
Завдання	Кількість балів																
1 теоретичне	15 балів																
2 теоретичне	15 балів																
3 практичне	5 балів																
4 практичне	5 балів																
5 знання термінів	4 балів																
6-7 тести	3бали																
Разом	50 балів																

Університетська шкала	Національна шкала
40 – 50 балів	Відмінно (5)
30 – 39 балів	Добре (4)
25 – 29 балів	Задовільно (3)
1 – 24 балів	Незадовільно (2)

7. Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять

Відвідування занять і виконання навчального навантаження студентами. Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим. 10 Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми. Обов'язковим є написання запланованих письмових (контрольних, самостійних, індивідуальних) робіт. Студенти мають інформувати керівництво факультету та викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усі строків визначених для виконання усі видів письмових робіт, передбачених курсом.

Академічна доброчесність: У Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності, прозорості та законності роботи. Як викладач, так і студент(ка), повинні дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ <https://pnu.edu.ua/polozhennia-prozapobihannia-plahiatu/> У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

8. Рекомендована література

1. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя

до сьогодні. К.: Критика, 2004. 462 с.

https://shron1.chtyvo.org.ua/Vandyach_Potr/Tsina_svobody_Istoriia_Tsentralno_Skhidnoi_Yevropy_vid_Serednovichchia_do_sohodennia.pdf

2. Дворнік Френсіс. Слов'яни в Європейській історії та цивілізації / Пер. з англ. К: ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. 512 с.

https://chtyvo.org.ua/authors/Dvornik_Frensis/Sloviany_v_ievropeiskii_istorii_ta_tsyvil_izatsii/

3. Дейвіс Н. Європа. Історія. К., 2001.

https://chtyvo.org.ua/authors/Deivis_Norman/Yevropa_Istoriia/

4. Дейвіс Норман. Боже ігрище. Історія Польщі. К. 2008. 1079 с.

5. Дильонгова Г. Історія Польщі 1795–1990. К. 2007. 237 с.

6. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. Львів, 2002.

7. Зінько Ю. А., Калитко С. Л., Кравчук О. М., Поп І. І. Нариси історії Чехії. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 464 с.

https://shron1.chtyvo.org.ua/Zinko_Yurii/Narysy_istorii_Chekhii.pdf

8. Історія західних та південних слов'ян з давніх часів до XX ст. / За ред. проф. В. І. Ярового. К.: Либідь, 2001. С. 3 – 25. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi_bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001831

9. Історія Центрально-Східної Європи / За ред. проф. Леоніда Зашкільняка. Львів, 2001.

https://chtyvo.org.ua/authors/Zashkilniak_Leonid/Istoriia_Tsentralno_Skhidnoi_Yevropy/

10. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / За ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001. 660 с.

11. Комар В. Л. Концепція прометеїзму в політиці Польщі (1921–1939 рр.). Івано-Франківськ 2011. 360 с.

12. Кріль М. М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець XX – початок XXI ст.): Навчальний посібник. К.: Знання, 2008. 284 с.

13. Крикун М., Зашкільняк Л. Історія Польщі. Львів, 2002.

https://shron1.chtyvo.org.ua/Zashkilniak_Leonid/Istoriia_Polschi_Vid_naidavnishykh_chasiv_do_nashykh_dniv.pdf

14. Чорній В. Історія Болгарії. Львів, 2007. 463 с. <https://toloka.to/t62098>

15. Яровий В. І. Історія західних і південних слов'ян у XX столітті. Курс лекцій.

Київ, 1996.

16. Яровий Я. І. Новітня історія Центральноєвропейських та балканських країн. XX століття. Київ, 2005

Викладачі:

Комар Володимир Леонович, доктор історичних наук, професор

Кобильник Роман Васильович, старший викладач